

Poglavje 3. Povzetek poročila: izzivi, potrebe po usposabljanju in dobre prakse za boj proti TZL

Odgovorni partner: CSD

Co-funded by
the European Union

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

3. Povzetek poročila: izzivi, potrebe po usposabljanju in dobre prakse za boj proti TZL

3.1 Uvod

To poglavje se poglobljeno posveča kompleksnemu in večplastnemu problemu trgovine z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja v šestih evropskih državah: Bolgariji, Nemčiji, Grčiji, Poljski, Romuniji in Sloveniji, na podlagi ugotovitev poročila projekta ERADICATING II, objavljenega leta 2024.

Metodologija poročila, ki združuje namizno raziskovanje z kvalitativnimi vpogledi iz fokusnih skupin in intervjujev s ključnimi deležniki, vključno s predstavniki organov pregona, nevladnih organizacij, pravosodnimi delavci ter drugimi strokovnjaki na prvi liniji, je celovita in poglobljena.

Na podlagi poročila je to poglavje zasnovano tako, da poda pregled izzivov, potreb po usposabljanju in dobrih praks, ki so bile prepoznane v vseh šestih sodelujočih državah.

Ugotovitve, predstavljene v tem poglavju, poudarjajo pomen večplastnega pristopa, ki naslavlja kompleksne in kontekstno pogojene realnosti trgovine z ljudmi ter hkrati spodbuja mednarodno sodelovanje za učinkovito spopadanje s tem čezmejnem kaznivim dejanjem.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

Co-funded by
the European Union

3.2 Učni cilji

3.3 Po zaključku tega poglavja bodo udeleženci usposabljanja sposobni:

- prepoznati in poimenovati številne skupne izzive pri boju proti trgovini z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja v sodelujočih državah;
- prepoznati in poimenovati edinstvene izzive pri boju proti trgovini z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja, ki so značilni za posamezne sodelujoče države;
- prepoznati in poimenovati specifične potrebe po usposabljanju v posameznih sodelujočih državah, z neposredno uporabo za strokovnjake na prvi liniji;
- prepoznati dobre prakse, ki se trenutno delijo med sodelujočimi državami;
- prepoznati obstoječe dobre prakse, specifične za posamezne države, ter njihove pozitivne učinke;
- upoštevati splošna priporočila za prihodnje ukrepe;
- prepoznati in oblikovati usmerjevalna vprašanja, ki lahko vodijo k prepoznavanju ključnih kazalnikov trgovine z ljudmi.

3.4 Skupni izzivi

Boj proti trgovini z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja predstavlja kompleksen in večplasten izziv v Bolgariji, Nemčiji, Grčiji, na Poljskem, v Romuniji in Sloveniji. Kljub različnim nacionalnim okoliščinam teh držav se pojavljajo številne skupne težave, ki poudarjajo razširjeno in čezmejno naravo tega pojava.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

V vseh šestih državah, vključenih v projekt ERADICATING II, je bilo prepoznanih več skupnih izzivov pri obravnavi trgovine z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja:

Učinkovito prepoznavanje in ozaveščenost o žrtvah trgovine z ljudmi

Žrtve se pogosto ne prepoznajo kot takšne in/ali se ne odločijo za samorazkritje zaradi kombinacije strahu, nezaupanja do oblasti ter občutka vdanosti v svoje okoliščine. Ta problem dodatno pogloblja splošno pomanjkanje ozaveščenosti o njihovih pravicah, ki ga spremljata kulturna stigma in socialna izključenost.

Korupcija in sodelovanje organov pregona ter drugih lokalnih oblasti

Sodelovanje organov pri TZL ne spodkopava le zaupanja javnosti v pravni sistem, temveč tudi ovira učinkovito pregon storilcev trgovine z ljudmi, saj so primeri pogosto nepravilno obravnavani ali prekvalificirani v blažja kazniva dejanja. Čeprav se tudi Slovenija sooča s korupcijo, sta njen obseg in vpliv videti manj razširjena, kar kaže na razlike v globini tega problema po posameznih državah v regiji.

Zastareli pravni in postopkovni okvirji

Številne sodelujoče države se soočajo z zastarelimi ali neustreznimi pravnimi okvirji, ki ne zajamejo kompleksnosti sodobne trgovine z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja. Poleg tega pomanjkanje specializiranega znanja med tožilci in sodniki ovira učinkovit pregon storilcev.

Medinstitucionalno usklajevanje in razporejanje virov

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

Razdrobljenost pristojnosti med različnimi institucijami in organizacijami pogosto vodi v neusklajen odziv, pri katerem se vsaka entiteta osredotoča zgolj na svoj mandat, brez celostnega razumevanja problema.

Takšna razdrobljenost ni le operativno neučinkovita, temveč tudi škodljiva za pot žrtve skozi sistem podpore, saj lahko nedosledna komunikacija in sodelovanje povzročita vrzeli v pomoči. Težavo dodatno pogloblja nezadostno financiranje, ki omejuje zmogljivosti teh institucij.

Podporne storitve za žrtve trgovine z ljudmi so na splošno neustrezne

Številne sodelujoče države se soočajo z izzivi pri zagotavljanju celovitih in dostopnih storitev, kot so nastanitev, pravna pomoč in dolgoročna podpora pri reintegraciji.

Pomanjkanje teh storitev dodatno otežujejo kompleksne potrebe žrtev, ki pogosto potrebujejo specializirano oskrbo, pravno zaščito ter pomoč pri krmarjenju po neznanih pravnih in socialnih sistemih.

Mednarodno sodelovanje

Mednarodno sodelovanje je ključno v boju proti čezmejni naravi trgovine z ljudmi, vendar ostaja obremenjeno s številnimi težavami. Razlike v pravnih okvirih in postopkovnih normah med državami predstavljajo pomembne izzive, zlasti pri usklajevanju čezmejnih preiskav in kazenskih pregonov.

Usklajevanje prizadevanj preko državnih meja je zahtevno in poudarja potrebo po močnejših mednarodnih pravnih instrumentih ter bolj učinkovitih mehanizmih sodelovanja.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

3.4.1 Bolgarija

- V Bolgariji je boj proti trgovini z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja včasih otežen zaradi neaktivnosti organov pregona in pravosodja.¹
 - Primeri trgovine z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja so pogosto nižani na manjše kršitve domače delovnopravne zakonodaje, predvsem zaradi nepripravljenosti lokalne policije, da bi te primere temeljito preiskovala.^{2 3}
 - Poleg tega oblasti pogosto zamenjujejo trgovino z ljudmi z neregularnimi migracijami in tihotapljenjem, kar dodatno otežuje ustrezne pravne odzive ter podporo žrtvam.⁴
- Oblasti v Bolgariji, zlasti na lokalni ravni, izkazujejo pomanjkanje občutljivosti do žrtev trgovine z ljudmi ter nezadostno razumevanje zakonodaje s tega področja in napotitvenih postopkov. To težavo dodatno pogloblja pogosto zamenjevanje trgovine z ljudmi z neregularnimi migracijami, kar ovira ustrezno obravnavo primerov trgovine z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja.

¹ <https://www.state.gov/reports/2023-trafficking-in-persons-report/bulgaria/>

² Semi-structured interview with a law enforcement representative in Bulgaria, part of the ERADICATING II project: April 2024.

³ Semi-structured interview with a prosecution representative in Bulgaria, part of the ERADICATING II project: April 2024.

⁴ Focus group with state institutions and NGO representatives in Bulgaria, part of the ERADICATING II project: April 2024.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

- Kulturna vprašanja in stigma, zlasti znotraj romske skupnosti, predstavljajo pomembne ovire pri prepoznavanju in obravnavi kaznivih dejanj trgovine z ljudmi. Številni posamezniki, ki so bili žrtve trgovine z ljudmi, se morda ne zavedajo svojega izkoriščanja ali upravičenosti do pomoči, kar dodatno otežuje zagotavljanje podpore. Jezikovne ovire prav tako omejujejo dostop žrtev trgovine z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja do podpornih in pravnih storitev.⁵
- Med različnimi institucijami obstaja izrazito pomanjkanje doslednosti pri sodelovanju, kar vodi v neučinkovito izmenjavo informacij in pomanjkljivo delitev virov. Ta razdrobljen pristop negativno vpliva na splošno učinkovitost dejavnosti za boj proti trgovini z ljudmi. Poleg tega številnim institucijam primanjkuje specializiranega strokovnega znanja o zapletenosti trgovine z ljudmi, kar ovira njihovo sposobnost učinkovitega medinstitucionalnega delovanja in zagotavljanja ustrezne pomoči žrtvam.⁶
- Pomanjkanje doslednega mednarodnega sodelovanja dodatno otežuje preiskovanje in pregon primerov trgovine z ljudmi. Povratne informacije mednarodnih organov so pogosto nezadostne, poleg tega pa obstaja splošno pomanjkanje usklajenosti med Inšpektoratom za delo in Ministrstvom za notranje zadeve, kar vodi v neučinkovito obravnavo primerov.⁷

⁵ <https://fra.europa.eu/en/publication/2023/fundamental-rights-report-2023>

⁶ <https://hopeforjustice.org/news/who-is-vulnerable-to-human-trafficking/>

⁷ Semi-structured interview with a state agency representative in Bulgaria, part of the ERADICATING II project: April 2024.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

3.4.2 Nemčija

- Le malo državnih tožilcev je specializiranih za obravnavo kaznivih dejanj trgovine z ljudmi, pri čemer takšne primere običajno obravnavajo enote, pristojne za organizirani kriminal. Usposabljanje in stalno strokovno izobraževanje državnih tožilcev in sodnikov na področju delovnega izkoriščanja sta prostovoljna in omejena, kar vodi v izrazito vrzel v znanju znotraj pravosodnega sistema.⁸ Ta vrzel prispeva k težavam pri doseganju obsodilnih sodb, saj so pravne in postopkovne posebnosti primerov trgovine z ljudmi slabo razumljene.
- Odziv pravosodnega sistema na trgovino z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja je otežen zaradi pomanjkanja izkušenj med sodniki, državnimi tožilci in odvetniki. Specializirano znanje je redko, številni pravni strokovnjaki pa imajo malo ali nič izkušenj z obravnavo tovrstnih primerov. Pomanjkanje trdnih dokazov ter nepripravljenost žrtev, da bi na sodišču podale popolne izjave, dodatno slabita tožilske primere, zaradi česar je osebno pričanje ključno, vendar pogosto nedosegljivo.⁹
- Tudi sam pravni okvir predstavlja ovire. Kazenskopravne določbe, povezane s trgovino z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja, so razmeroma nove, preiskovalni organi pa imajo z njimi omejene izkušnje. Statistični podatki Evropskega parlamenta kažejo, da se sistem prepoznavanja žrtev v Nemčiji bistveno razlikuje od tistih v

⁸ Focus group with NGO representatives in Germany, part of the ERADICATING II project: April 2024.

⁹ Semi-structured interview with a law enforcement representative in Germany, part of the ERADICATING II project: April 2024.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

drugih državah. Uvedba dvostopenjskega modela, ki vključuje začasno identifikacijo prek specializiranih svetovalnih centrov ter končno identifikacijo s strani pristojnih organov, kot jo priporočata GRETA in OVSE, bi lahko izboljšala obstoječe stanje.¹⁰

- Sodelovanje žrtev ostaja eden ključnih izzivov. Številne žrtve se ne zavedajo, da so žrtve kaznivega dejanja, se bojijo oblasti in nimajo zaupanja v državo. Pogosto ne vedo, kam se obrniti po pomoč, ali pa niso pripravljene pričati, kar je bistvenega pomena za uspešen kazenski pregon. Pripravljenost žrtev za sodelovanje je pogosto omejena zaradi pomanjkanja zaupanja v pristojne organe ter strahu pred povračilnimi ukrepi s strani trgovcev z ljudmi.

3.4.3 Grčija

- V Grčiji vse večja kompleksnost spletnih vidikov trgovine z ljudmi predstavlja resen izziv pri obravnavi tega pojava. Storilci pogosto uporabljajo tehnologije šifriranja in druga napredna digitalna orodja za novačenje, nadzorovanje in ustrahovanje žrtev. To širi njihov obseg delovanja ter dodatno otežuje odkrivanje in posredovanje organov pregona.¹¹ Skrita narava teh kaznivih dejanj, skupaj s

¹⁰ BAMF - Bundesamt für Migration und Flüchtlinge - EMN Deutschland Paper - Bekämpfung von Menschenhandel

¹¹ Semi-structured interview with a border police official in Greece, part of the ERADICATING II project: April 2024.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

strahom in nezaupanjem, ki ga žrtve pogosto gojijo do oblasti, dodatno pogloblja probleme.

- Kazenski pregon in sodni postopki v Grčiji se soočajo s številnimi ovirami, vključno z zbiranjem zadostnih dokazov, zagotavljanjem pričanj žrtev ter premagovanjem pravnih zapletov. Zapletenost izbire porote, predstavitve dokazov in zagotavljanja poštenega sojenja dodaja dodatne ravni zahtevnosti. Dolgotrajni postopki, pomanjkanje aktov o priznanju statusa žrtve (ki vključujejo tudi dovoljenje za prebivanje), neustrezna podpora ter strah žrtev pred ponovno viktimizacijo dodatno ovirajo uspešen pregon teh primerov.¹²
- Dodatni izziv je zagotavljanje celovite podpore žrtvam. To vključuje zagotavljanje varne nastanitve, dostopa do pravnih in socialnih storitev, obravnavo travm in potreb na področju duševnega zdravja ter zagotavljanje dolgoročne podpore za ponovno vključevanje v družb.¹³
- Udeleženci so posebej izpostavili pomanjkanje nastanitvenih zmogljivosti in zatočišč za moške žrtve trgovine z ljudm.¹⁴ Razpoložljivost in kakovost teh storitev se močno razlikujeta, zaradi česar žrtve pogosto ostanejo brez podpore, ki bi jo potrebovale za ponovno vzpostavitev svojega življenja.

¹² Semi-structured interview with a judge in Greece, part of the ERADICATING II project: April 2024.

¹³ Semi-structured interview with a social worker in Greece, part of the ERADICATING II project: April 2024.

¹⁴ Focus group with NGO representatives, lawyers, social workers, and public health officials & semi-structured interview with a social worker from the National Public Health Organisation in Greece, part of the ERADICATING II project: April 2024.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

- Skrita narava trgovine z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja otežuje prizadevanja za prepoznavanje in pomoč žrtvam. Številne žrtve z migrantskim ali begunskim ozadjem živijo v strahu in nezaupanju do oblasti, zaradi česar se nerade izpostavijo, tudi kadar Inšpektorat za delo izvaja nadzore in bi jim lahko potencialno pomagal pri njihovi situaciji.¹⁵

3.4.4 Poljska

- Skrita narava trgovine z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja otežuje prizadevanja za prepoznavanje in pomoč žrtvam. Nezakonite migracije, predvsem zaradi gospodarskih, političnih in oboroženih konfliktov, povečujejo število potencialnih žrtev. Izzive pri prepoznavanju žrtev dodatno poglobljata nepoznavanje pravic s strani žrtev ter tanka meja med nezakonitim zaposlovanjem in trgovino z ljudmi.

Na primer, ukrajinski delavci se pogosto soočajo z zamudami pri izplačilu plač in so zavedeni z lažnimi obljubami, kar vodi v izkoriščevalske razmere. Mladoletniki iz Ukrajine, ki iščejo zaposlitev brez znanja jezika ali pravnih postopkov, so še posebej ranljivi.¹⁶

¹⁵ Semi-structured interview with a labour inspectorate representative in Greece, part of the ERADICATING II project: April 2024.

¹⁶ Semi-structured interview with an NGO representative in Poland, part of the ERADICATING II project: April 2024.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

- Vzpostavljanje zaupanja med žrtvami in tistimi, ki jim nudijo pomoč, predstavlja pomemben izziv. Usposobljenost na področju jezika, kulture in običajev je ključna za učinkovito podporo, vendar teh interakcij ne ureja enoten predpis.
- Mednarodno sodelovanje predstavlja še en ključni izziv. Različni pravni okviri med državami otežujejo pregon čezmejnih kaznivih dejanj. Pomanjkanje enotne opredelitve trgovine z ljudmi, zlasti v povezavi z novimi oblikami izkoriščanja, kot so tiste, ki se pojavljajo pri vojnih beguncih, dodatno ovira učinkovito ukrepanje. Na primer, primeri prisilnega dela ali spolnega izkoriščanja se pogosto soočajo s težavami pri pravni opredelitvi, tako na nacionalni kot tudi na mednarodni ravni.¹⁷
- Pravna opredelitev delovnega izkoriščanja kot trgovine z ljudmi ostaja problematična. Razlikovanje med prisilnim delom in zgolj kršitvami delavskih pravic ni vedno jasno. To težavo dodatno pogloblja pomanjkanje sodobne opredelitve prisilnega dela, saj obstoječe definicije, kot so tiste Mednarodne organizacije dela, ne odražajo sodobnih razmer.¹⁸
- Kadrovsko pomanjkanje in potreba po specializiranem usposabljanju policistov, zlasti tistih na prvi liniji, predstavljata pomembni oviri. Policija potrebuje stalno usposabljanje za pravilno presojo situacij in ustrezno prepoznavanje potencialnih žrtev. Ključno je tudi sodelovanje z mednarodnimi organi, saj trgovina z ljudmi

¹⁷ Semi-structured interview with a police officer in Poland, part of the ERADICATING II project: April 2024.

¹⁸ Act of 6 June 1997 - Penal Code.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

pogosto

vkjučuje

več

držav.

19

3.4.5 Romunija

- V Romuniji boj proti trgovini z ljudmi ovirajo različne sistemske težave in operativni izzivi. Osnutek nacionalne strategije za boj proti trgovini z ljudmi za obdobje 2024–2028 poudarja, da je Nacionalni napotitveni mehanizem (NRM) premalo poznan, razumljen in vključen v institucionalne postopke. Posledično prihaja do različnih razumevanj konceptov in orodij, predstavljenih v okviru NRM, kar vodi v neusklajenost institucionalnih praks. Poleg tega predstavlja pomemben izziv pri prepoznavanju in pregonu primerov trgovine z ljudmi tudi vpletenost lokalnih oblasti v tovrstne dejavnosti.²⁰
- Koruptivne prakse med uradnimi osebami dodatno otežujejo prizadevanja za boj proti trgovini z ljudmi. Na primer, zabeleženi so bili primeri, ko so sankcionirana podjetja ponovno začela delovati pod novimi imeni, da bi se izognila nadzoru, policijski uslužbenci pa so se soočali z ustrahovanjem s strani organiziranih kriminalnih združb.
- Delovni inšpektorji ter drugi nadzorni organi pogosto ne prepoznajo znakov trgovine z ljudmi zaradi pomanjkanja razumevanja kazalnikov trgovine z ljudmi.

¹⁹ Semi-structured interview with a police officer in Poland, part of the ERADICATING II project: April 2024.

²⁰ Semi-structured interview with a public official in the anti-THB agency in Romania, part of the ERADICATING II project: April 2024.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

Inšpektorji se neradi vključujejo v postopke, ki presegajo osnovno preverjanje dokumentacije. Na primer, migracijski organi so bili kritizirani, ker slabih bivalnih razmer ne prepoznavajo kot kazalnikov izkoriščanja.²¹

- Drug pomemben izziv predstavlja pravni okvir in praktična uporaba zakonodaje. Obsežni in dolgotrajni postopki v romunskem pravnem sistemu pogosto ovirajo učinkovit pregon primerov trgovine z ljudmi. Težave povzročajo tudi zastaralni roki, zaradi katerih so po dolgotrajnih preiskavah primeri zavrženi. Prekrivanje elementov kazenskega zakonika ter nezadostno usklajevanje znotraj tožilstva vodita v neučinkovitost in podvajanje prizadevanj.²²

Jezikovne ovire in kulturne razlike dodatno otežujejo prepoznavanje in podporo žrtvam. Delovni inšpektorji in socialni delavci pogosto ne morejo učinkovito komunicirati s tujimi delavci, kar zmanjšuje njihovo sposobnost prepoznavanja in pomoči žrtvam. Poleg tega pomanjkanje preglednosti in dostopa do dosjejev migrantov preprečuje pravočasno odkrivanje izkoriščanja in zlorab.²³

²¹ Group of Experts on Action against Trafficking in Human Beings (2021) Evaluation report Romania.

Third evaluation round. Access to justice and effective remedies for victims of trafficking in human beings - <https://rm.coe.int/evaluation-report-on-the-implementation-of-the-council-of-europe-conve/1680a2b0f8>

²² Group of Experts on Action against Trafficking in Human Beings (2021) Evaluation report Romania.

Third evaluation round. Access to justice and effective remedies for victims of trafficking in human beings - <https://rm.coe.int/evaluation-report-on-the-implementation-of-the-council-of-europe-conve/1680a2b0f8>

²³ Semi-structured interview with a labour inspector in Romania, part of the ERADICATING II project: April 2024.

- Mednarodno sodelovanje predstavlja še en ključni izziv. Vključenost Romunije v mednarodne primere trgovine z ljudmi zahteva učinkovito usklajevanje in izmenjavo informacij z drugimi državami, a pomanjkanje zmogljivosti za analizo nezakonitih finančnih tokov ter odsotnost celovitih statističnih podatkov o mednarodnem sodelovanju ovirata ta prizadevanja. Vključenost več pravnih jurisdikcij in zapletenost finančnih preiskav dodatno povečujeta težave pri pregonu primerov trgovine z ljudmi.²⁴

3.4.6 Slovenija

- V Sloveniji je prepoznavanje znakov trgovine z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja pogosto oteženo zaradi obravnavanja tovrstnih primerov predvsem skozi prizmo gospodarskih kaznivih dejanj in prekrškov. Takšno dojemanje vodi v spregled ključnih kazalnikov trgovine z ljudmi. Žrtve običajno ne vodijo evidenc o dejansko opravljenih urah dela in izplačilih, kar otežuje zagotavljanje primerjalne dokumentacije v času preiskav. Poleg tega žrtve pogosto niso dosegljive za takojšnje zbiranje informacij zaradi stalne prisotnosti nadrejenih, ki so v teh primerih praviloma osumljenci.²⁵
- Praktično sodelovanje med različnimi organi pregona, nevladnimi organizacijami in mednarodnimi partnerji je ključnega pomena, vendar pogosto nezadostno.

²⁴ <https://rm.coe.int/report-submitted-by-the-authorities-of-romania-on-measures-taken-to-co/1680aba92d>

²⁵ Semi-structured interview with a law enforcement officer in Slovenia, part of the ERADICATING II project: April 2024.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

Razlike v zakonodaji med državami lahko ovirajo pregon čezmejnih primerov trgovine z ljudmi, kar storilec omogoča izkoriščanje pravnih vrzeli.²⁶

Medresorska delovna skupina za boj proti trgovini z ljudmi je priznala, da organi pregona niso dovolj učinkoviti pri prepoznavanju in preiskovanju kaznivih dejanj prisilnega dela. Obstaja potreba po razširitvi opredelitve trgovine z ljudmi ter po zvišanju kazni za s tem povezana kazniva dejanja.

- Migranti in druge ranljive skupine se pogosto soočajo z jezikovnimi in kulturnimi ovirami, zaradi katerih težko komunicirajo z organi pregona ali drugimi institucijami, ki bi jim lahko nudile pomoč. Obstaja nujna potreba po okrepitvi prepoznavanja žrtev trgovine z ljudmi med prosilci za mednarodno zaščito, begunci in migranti..²⁷

Vpliv vojne v Ukrajini je dodatno zapletel prepoznavanje in podporo žrtvam trgovine z ljudmi. Vzpostavljanje zaupanja med žrtvami ter policijo ali delavci nevladnih organizacij je ključnega pomena, prav tako pa je nujno naslavljanje logističnih izzivov, kot so zagotavljanje varnih prostorov za razgovore ter ustrezne nastanitve za večje skupine žrtev.²⁸

- Tudi praktična uporaba zakonodaje na področju trgovine z ljudmi se sooča z več pomanjkljivostmi. Na primer, Priročnik za prepoznavanje, pomoč in zaščito žrtev

²⁶ Focus group with law enforcement officers in Slovenia, part of the ERADICATING II project: April 2024.

²⁷ Semi-structured interview with a law enforcement officer in Slovenia, part of the ERADICATING II project: April 2024.

²⁸ Focus group with law enforcement officers in Slovenia, part of the ERADICATING II project: April 2024.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

trgovine z ljudmi se posodablja, da bi naslovil vprašanja, kot so zdravstvena zaščita, vračanje žrtev v države izvora ter obravnava mladoletnih žrtev.

Vendar pomanjkanje specializiranih storitev za pomoč žrtvam ter nedoslednosti v sodni praksi med različnimi sodišči kažejo na potrebo po celovitem pregledu in strokovni analizi pravnih določb ter sodne prakse na področju trgovine z ljudmi.²⁹

3.5 Potrebe po usposabljanju

Čeprav so **prepoznavanje žrtev, korupcija in sokrivda znotraj organov pregona, zastarele pravne in postopkovne ovire, neustreznost podpornih storitev za žrtve ter pomanjkljivo mednarodno sodelovanje** v različnem obsegu skupni izzivi vseh šestih držav, vključenih v projekt ERADICATING II, se potrebe po usposabljanju razlikujejo, saj odražajo specifične izzive posamezne države v boju proti trgovini z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja.

Prilagojeni in kontekstno specifični programi usposabljanja, ki naslavljajo tako skupne kot tudi posebne potrebe, bodo ključnega pomena za krepitev sposobnosti posameznih držav pri učinkovitem odzivanju na trgovino z ljudmi ter njenem preprečevanju.

3.5.1 Bolgarija

²⁹ Semi-structured interview with a law enforcement officer in Slovenia, part of the ERADICATING II project: May 2024.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

- Specializirano usposabljanje za državne tožilce, sodnike in organe pregona je bistvenega pomena za razumevanje zakonodaje s področja trgovine z ljudmi ter za postavljanje potreb žrtev v ospredje. To vključuje jasno razlikovanje med trgovino z ljudmi, tihotapljenjem in migracijami. Izboljšano usposabljanje bo prispevalo k višji stopnji uspešnih pregonov ter k boljši kakovosti sodnih odločitev v kompleksnih primerih trgovine z ljudmi.³⁰
- Krepitev ozaveščenosti socialnih delavcev ter ponudnikov socialnih storitev lahko bistveno izboljša pomoč, ki se nudi žrtvam. Specializirano usposabljanje naj se osredotoča na prepoznavanje žrtev, ustrezno odzivanje ter zagotavljanje podpore, da se zagotovi celovita zaščita in pomoč.³¹
- Usposabljanja bi morala obravnavati nove trende in metode novačenja, vključno z diskretnim prepoznavanjem in pogovorom s potencialnimi žrtvami, ne da bi se pri tem opozorilo njihove izkoriščevalce.³²
- Organi pregona morajo biti seznanjeni z novimi komunikacijskimi tehnologijami, kot sta TikTok in WhatsApp, ki jih uporabljajo migranti, zlasti Afganistanci

³⁰ Focus group with state institutions and NGO representatives in Bulgaria, part of the ERADICATING II project: April 2024.

³¹ Semi-structured interview with state agency representatives in Bulgaria, part of the ERADICATING II project: April 2024.

³² Focus group with state institutions and NGO representatives in Bulgaria, part of the ERADICATING II project: April 2024.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

3.5.2 Nemčija

- V Nemčiji je opazno pomanjkanje sistematičnega pristopa k ozaveščanju ključnih poklicnih skupin o trgovini z ljudmi in delovnem izkoriščanju. Končno poročilo komisije GRETA poudarja nezadostno prepoznavanje trgovine z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja med zaposlenimi v pristojnih organih, kot so delovni inšpektorji, policija, državni tožilci, sodišča in imigracijski uradniki.³³
- Obstaja potreba po večjem poznavanju obstoječih podatkovnih sistemov, namenjenih izmenjavi informacij o sumljivih dejavnostih s pristojnimi enotami in organi, kot je mapa suma trgovine z ljudmi v sistemu EASy/rsCase.³⁴
- Usposabljanje na pravnem področju je prav tako ključnega pomena, zlasti glede trgovine z ljudmi, povezanih kaznivih dejanj in delovnega prava. Udeležence je treba seznaniti tudi s sorodnimi kaznivimi dejanji, vključno z § 15a Zakona o preobremenitvi zaposlenih, da bodo lahko kazniva dejanja jasno prepoznavali, ustrezno predstavljali ter jih z gotovostjo in natančnostjo uporabljali v praksi.
- Pravosodni sistem potrebuje tudi ciljno usmerjeno usposabljanje s strani strokovnjakov tako iz državnih organov kot iz nevladnih organizacij. Takšno usposabljanje naj se poglobi v realnosti primerov trgovine z ljudmi in delovnega

³³ Heike Rabe (2019): Bekämpfung des Menschenhandels. Empfehlungen an Deutschland von der Expert_innengruppe GRETA. Deutsches Institut für Menschenrechte.

³⁴ Semi-structured interview with a law enforcement representative in Germany, part of the ERADICATING II project: April 2024.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

izkoriščanja ter obravnava težave pri vodenju teh primerov in zapletenost pravnih postopkov.³⁵

- Zlasti policisti in carinski uslužbenci morajo biti boljše seznanjeni z ravnanjem z žrtvami ter s pomenom sprejetja »storitvene miselnosti«, da bi se več primerov učinkovito obravnavalo in ustrezno napotilo nevladnim organizacijam.³⁶

3.5.3 Grčija

- Obstaja potreba po krepitvi znanj in veščin na področju digitalne forenzike ter tehnik preiskovanja kibernetnega kriminala. Strokovnjaki morajo biti usposobljeni za razumevanje različnih oblik trgovine z ljudmi in prepoznavanje skupnih kazalnikov. To vključuje znanje o izvajanju intervjujev, osredotočenih na žrtve, razumevanje pristopov, ki upoštevajo travmo, ter poznavanje razpoložljivih virov in napotitvenih mehanizmov.
- Pravni strokovnjaki potrebujejo usposabljanje na področju pravnega raziskovanja, zbiranja dokazov ter veščin predstavitve primerov na sodišču. Poleg tega morajo razumeti pravila dokazovanja, znati učinkovito komunicirati ter razvijati strategijo primera.³⁷

³⁵ Semi-structured interview with a customs officer in Germany, part of the ERADICATING II project: June 2024.

³⁶ Focus group with NGO representatives in Germany, part of the ERADICATING II project: April 2024.

³⁷ Focus group with NGO representatives, lawyers, social workers, and public health officials in Greece, part of the ERADICATING II project: April 2024.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

- Strokovni delavci morajo biti usposobljeni za prepoznavanje in ustrezno odzivanje na situacije trgovine z ljudmi ter za vzpostavljanje partnerstev z organi pregona in socialnimi službami, da bi žrtvam zagotovili celovito podporo. To vključuje razvoj večšin učinkovitega komuniciranja, reševanja konfliktov ter razumevanje vlog in odgovornosti drugih vključenih institucij.³⁸
- Usposabljanje bi se moralo razširiti tudi na širšo javnost, vključno s šolami in policijo, da bi več ljudi znalo prepoznati trgovino z ljudmi ter se nanjo ustrezno odzvati.³⁹
- Občine bi morale v sodelovanju s civilno družbo in javnimi institucijami podpreti organizacijo informativnih dni za širšo javnost.

3.5.4 Poljska

- Nujno je usposabljanje policistov, ki so prva kontaktna točka prosilcev. Ti policisti potrebujejo znanja in veščine za učinkovito prepoznavanje znakov trgovine z ljudmi. Pravilna identifikacija v tej fazi zagotavlja, da žrtve prejmejo potrebno zaščito in podporo.⁴⁰

³⁸ Semi-structured interview with a social worker in the NRM in Greece, part of the ERADICATING II project: April 2024.

³⁹ Semi-structured interview with a judge in Greece, part of the ERADICATING II project: April 2024.

⁴⁰ Semi-structured interview with a prosecutor in Poland, part of the ERADICATING II project: May 2024.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

Usposabljanje bi moralo zajemati najnovejše kazalnike za prepoznavanje žrtev, kot so opredeljeni v Direktivi 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o preprečevanju in boju proti trgovini z ljudmi ter zaščiti žrtev, skupaj z nacionalnimi dokumenti, pripravljenimi na podlagi te direktive.

- Poleg policistov na prvi liniji potrebujejo specializirano usposabljanje tudi kriminalisti in preiskovalci, ki obravnavajo primere trgovine z ljudmi.
 - To usposabljanje bi se moralo osredotočati na napredne preiskovalne tehnike ter poglobljeno razumevanje pravnega okvira, ki ureja področje trgovine z ljudmi.
 - Poznavanje kazalnikov za prepoznavanje žrtev ter kazalnikov trgovine z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja je bistvenega pomena za hitro prepoznavo primerov in zagotavljanje ustrezne pomoči žrtvam.⁴¹
- Za spodbujanje sodelovanja in izmenjavo dobrih praks med institucijami so priporočene delavnice in izmenjave izkušenj. Te delavnice naj vključujejo tudi sodelovanje Europol, agencije Frontex, Interpola, platforme EMPACT in Eurojusta. Takšna skupna prizadevanja bodo zagotovila enoten pristop k boju proti trgovini z ljudmi ter k podpori žrtvam prek državnih meja.⁴²

3.5.5 Romunija

⁴¹ Semi-structured interview with a police officer in Poland, part of the ERADICATING II project: April 2024.

⁴² Semi-structured interview with a police officer in Poland, part of the ERADICATING II project: April 2024.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

- Poročilo GRETA iz leta 2021 je poudarilo potrebo po usposabljanju delovnih inšpektorjev, organov pregona, državnih tožilcev in sodnikov za boj proti trgovini z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja ter za varstvo pravic žrtev.

Priporočilo je tudi usposabljanje za uradnike na področju azila in migracij, mejno policijo, socialne delavce ter zdravstveno osebje glede prepoznavanja žrtev trgovine z ljudmi in ustreznih napotitvenih postopkov.

- Poročilo GRETA dodatno priporoča usposabljanje pristojnih uradnih oseb za učinkovito obveščanje žrtev o njihovih pravicah, spodbujanje specializacije pravne pomoči za žrtve trgovine z ljudmi ter vključevanje vsebin o trgovini z ljudmi v redne programe usposabljanja različnih poklicnih skupin.⁴³
- Zaposleni v organih pregona še vedno potrebujejo usposabljanje na področju pristopov, ki upoštevajo travmo, in praks, osredotočenih na žrtve. Priporočeno je tudi usposabljanje delovnih inšpektorjev in pravosodnih organov o psiholoških vidikih trgovine z ljudmi, odškodninah za žrtve ter sodobnih preiskovalnih tehnikah, zlasti tistih, ki vključujejo uporabo spletnih in informacijskih sistemov.⁴⁴
- Trgovina z ljudmi ni del učnega načrta prava na romunskih univerzah, kar kaže na potrebo po stalnem pravnem izobraževanju. Nacionalni inštitut za magistraturo

⁴³ Group of Experts on Action against Trafficking in Human Beings (2021) Evaluation report Romania.

Third evaluation round. Access to justice and effective remedies for victims of trafficking in human beings -<https://rm.coe.int/evaluation-report-on-the-implementation-of-the-council-of-europe-conve/1680a2b0f8>

⁴⁴ US Department of State, 2023 Trafficking in Persons Report: Romania (2023) –

<https://www.state.gov/reports/2023-trafficking-in-persons-report/romania/>

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

(INM) je med letoma 2019 in prvim četrtletjem 2023 organiziral več usposabljanj, ki so obravnavala travmo, pravice žrtev in mednarodno pravosodno sodelovanje.⁴⁵

- Kot pomembna vrzel je bila prepoznana odsotnost posebnega usposabljanja za policiste pravosodne policije na področju preiskovanja finančnih kaznivih dejanj, povezanih s trgovino z ljudmi.

Zadržanost pri vključevanju v mednarodne finančne preiskave ter obravnavo vprašanj pranja denarja je bila izpostavljena kot področje, ki zahteva systemske rešitve na področju usposabljanja.⁴⁶

3.5.6 Slovenija

- Ključno priporočilo je uvedba skupnih usposabljanj, ki bi vključevala vse institucije, vključene v preiskovanje kaznivih dejanj trgovine z ljudmi.

Ta usposabljanja bi morala vključevati predstavitev konkretnih primerov od začetka do konca ter podroben prikaz vseh postopkov, rokov in zahtevane

⁴⁵<https://anitp.mai.gov.ro//ro/docs/studii/Raportul%20anual%20privind%20evolu%C8%9Bia%20traficului%20de%20persoane%20C3%AEn%202022.pdf>

⁴⁶ Semi-structured interview with a public official in the anti-THB agency in Romania, part of the ERADICATING II project: April 2024.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

dokumentacije. Tak celovit pristop zagotavlja jasnost glede odgovornosti in časovnih okvirov za izdajo potrebnih dokumentov.⁴⁷

- Programi usposabljanja za preiskovalce bi se morali osredotočati na vse možne metode pridobivanja in analize podatkov v konkretnih primerih. Stalno posodabljanje znanja je nujno za ohranjanje učinkovitosti preiskovalnih postopkov.⁴⁸

Stalno usposabljanje je nujno potrebno tudi za upravne enote, zdravstvene službe, zaposlene na socialnovarstvenih zavodih, zavode za zaposlovanje ter različne gospodarske sektorje, kot so hotelirstvo, gostinstvo, turizem, gradbeništvo, čistilne storitve in domovi za starejše. Z uveljavitvijo spremembe Zakona o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj, ki je začela veljati 12. julija 2023, se je pojavila tudi ključna potreba po usposabljanju sodnikov, državnih tožilcev, policistov, zdravstvenih delavcev in delodajalcev glede novih zakonskih določb.

Te spremembe razširjajo pravico do odškodnine tudi na državljane tretjih držav ter omogočajo hitrejšo izplačilo odškodnine z odpovedjo pravnemu varstvu. Razumevanje teh sprememb je bistvenega pomena za vse deležnike pri zagotavljanju pravne in socialne podpore žrtvam trgovine z ljudmi.⁴⁹

⁴⁷ Semi-structured interview with a law enforcement officer in Slovenia, part of the ERADICATING II project: April 2024.

⁴⁸ Semi-structured interview with a law enforcement officer in Slovenia, part of the ERADICATING II project: May 2024.

⁴⁹ Semi-structured interview with a law enforcement officer in Slovenia, part of the ERADICATING II project: May 2024.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

3.6 Dobre prakse in novi pristopi

3.6.1 Skupne dobre prakse

Pristopi k boju proti trgovini z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja v Bolgariji, Nemčiji, Grčiji, na Poljskem, v Romuniji in Sloveniji razkrivajo preplet skupnih strategij.

Osrednja tema v vseh teh državah je **poudarek na medinstitucionalnem in mednarodnem sodelovanju**, ki je ključno za obravnavo kompleksne in pogosto čezmejne narave trgovine z ljudmi. Skupna prizadevanja med državnimi organi, nevladnimi organizacijami in mednarodnimi partnerji so temeljnega pomena, saj omogočajo izmenjavo informacij, virov in strokovnega znanja.

Pomembno vlogo v strategijah teh držav imata tudi **zakonodajni okvir in usposabljanje organov pregona**. Vsaka država je razvila ali nadgradila svoje pravne ureditve za kriminalizacijo trgovine z ljudmi in zagotavljanje zaščite žrtev. V nekaterih primerih to dopolnjuje obsežno usposabljanje policijskih in pravosodnih strokovnjakov, kar je ključno za opremljanje tistih na prvi liniji z znanjem in veščinami, potrebnimi za obravnavo primerov trgovine z ljudmi z ustrezno občutljivostjo in strokovnostjo.

Ozaveščanje javnosti in preventivni ukrepi so prav tako prednostna naloga v vseh teh državah. Povečevanje ozaveščenosti o nevarnostih in znakih trgovine z ljudmi prek kampanj, izobraževanja in javnih pobud predstavlja skupno strategijo, namenjeno preprečevanju trgovine z ljudmi že v izhodišču. Ta prizadevanja so usmerjena tako v ranljive skupine kot tudi v širšo javnost, s čimer se zagotavlja širše razumevanje tveganj trgovine z ljudmi ter boljša usposobljenost potencialnih žrtev za prepoznavanje in izogibanje izkoriščevalskim situacijam.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

3.6.2 Dobre prakse v posameznih državah

Čeprav te skupne prakse predstavljajo trdno osnovo v boju proti trgovini z ljudmi, razlike v pristopih poudarjajo pomen kontekstno prilagojenih strategij.

Tehnološke inovacije so ključno področje, na katerem sta Nemčija in Romunija naredili pomembne korake. Nemški projekt ViContact 2.0, ki uporablja virtualna okolja za strokovno usposabljanje, ter uvedba programske opreme GRIFFEY v Romuniji za kibernetško forenzično analizo ponazarjata, kako ti državi izkoriščata tehnologijo za krepitev prizadevanj proti trgovini z ljudmi.^{50 51} Te inovacije ne izboljšujejo le prepoznavanja in pregona storilcev trgovine z ljudmi, temveč tudi zagotavljajo, da je podpora žrtvam učinkoviteje prilagojena njihovim potrebam.

Specializirane institucije in postopki sta posebnosti v pristopu Bolgarije in Slovenije. Bolgarija je v okviru Nacionalne preiskovalne službe ustanovila kibernetško enoto, namenjeno obravnavi vse večjega izziva spletnega novačenja in izkoriščanja.⁵² Hkrati je

⁵⁰ Digitalisierung des Menschenhandels – KOK-Studie identifiziert große Herausforderungen für Strafverfolgung und Fachberatungsstellen. KOK gegen Menschenhandel

⁵¹ Committee of the Parties to the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings (2023) Report submitted by the authorities of Romania on measures taken to comply with Committee of the Parties Recommendation CP/Rec(2021)05 on the implementation of the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings. Third evaluation round - <https://rm.coe.int/report-submitted-by-the-authorities-of-romania-on-measures-taken-to-co/1680aba92d>

⁵² <https://www.state.gov/reports/2023-trafficking-in-persons-report/bulgaria/>

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

Slovenija izdala celovite smernice za delovne inšpektorje za prepoznavanje in pomoč žrtvam trgovine z ljudmi.⁵³ Ti ciljno usmerjeni pristopi omogočajo vsaki državi, da učinkoviteje naslavlja specifične nacionalne izzive, bodisi z osredotočanjem na spletno trgovino z ljudmi bodisi s krepitvijo vloge delovnih inšpektorjev pri preprečevanju prisilnega dela.

Finančni in pravni ukrepi se med državami razlikujejo, pri čemer sta Nemčija in Slovenija predvsem osredotočeni na finančne preiskave. Prizadevanja Nemčije so osredinjena na vlogo Finančnega nadzora nad neprijavljenim delom, medtem ko Slovenija poudarja pomen sledenja finančnim mrežam ter zagotavljanja skladnosti v zasebnem sektorju.⁵⁴ ⁵⁵ Ti ukrepi so ključnega pomena za razgradnjo gospodarskih temeljev delovanja trgovcev z ljudmi, saj jim otežujejo ustvarjanje dobička iz izkoriščanja.

Zaščita in podporni sistemi za žrtve so še eno področje, kjer so razlike med državami očitne. Romunija in Poljska sta dosegli opazen napredek pri krepitvi zaščite žrtev, pri čemer je Romunija vzpostavila posebne prostore za zaslišanje mladoletnih žrtev, Poljska

⁵³ Semi-structured interview with a law enforcement officer in Slovenia, part of the ERADICATING II project: May 2024.

⁵⁴ Deutsches Institut für Menschenrechte (2016). Die Umsetzung ausgewählter OSZE-Verpflichtungen zu Menschenrechten und Demokratie in Deutschland. Unabhängiger Evaluierungsbericht anlässlich des deutschen OSZE-Vorsitzes 2016. 2. Edition.

⁵⁵ Semi-structured interview with a law enforcement officer in Slovenia, part of the ERADICATING II project: May 2024.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

pa uporablja evropske zaščitne naloge za varovanje preživelih žrtev trgovine z ljudmi.^{56 57} Te pobude odražajo močno zavezanost zagotavljanju podpore žrtvam ter njihove zaščite pred nadaljnjo škodo, zlasti med pravnimi postopki.

Mednarodno in regionalno sodelovanje ima še posebej pomembno vlogo v Sloveniji in Bolgariji, kjer so bila prizadevanja prilagojena obravnavi specifičnih čezmejnih izzivov. Slovenija je proaktivno spodbujala regionalno sodelovanje znotraj Zahodnega Balkana, medtem ko se je Bolgarija osredotočila na sodelovanje s sosednjimi državami, kot sta Turčija in Grčija.^{58 59} Ta regionalna partnerstva so ključnega pomena za obravnavo čezmejnih vidikov trgovine z ljudmi ter za zagotavljanje, da so prizadevanja za boj proti izkoriščanju usklajena prek državnih meja.

Za zaključek lahko ugotovimo, da skupne prakse med Bolgarijo, Nemčijo, Grčijo, Poljsko, Romunijo in Slovenijo kažejo na skupno zavezanost boju proti trgovini z ljudmi prek sodelovanja, podpore žrtvam in trdnih pravnih okvirov, medtem ko razlike v njihovih

⁵⁶ Committee of the Parties to the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings (2023) Report submitted by the authorities of Romania on measures taken to comply with Committee of the Parties Recommendation CP/Rec(2021)05 on the implementation of the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings. Third evaluation round - <https://rm.coe.int/report-submitted-by-the-authorities-of-romania-on-measures-taken-to-co/1680aba92d>

⁵⁷ National Action Plan against Trafficking in Human Beings for 2022-2024.

⁵⁸ Semi-structured interview with a state agency representative in Bulgaria, part of the ERADICATING II project: April 2024.

⁵⁹ Focus group with law enforcement officers in Slovenia, part of the ERADICATING II project: April 2024.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

pristopih poudarjajo nujnost kontekstno prilagojenih strategij. Vsaka država je svoja prizadevanja prilagodila specifičnim izzivom z uporabo tehnoloških inovacij, vzpostavitev specializiranih institucij ali krepitev regionalnega sodelovanja. Ti raznoliki, a hkrati dopolnjujoči se pristopi prispevajo k celovitemu in večplastnemu globalnemu boju proti trgovini z ljudmi ter poudarjajo pomen prilagodljivosti in sodelovanja v nenehnem prizadevanju za zaščito ranljivih posameznikov pred izkoriščanjem.

3.7 Novi pristopi / splošna priporočila

Naslavljanje kompleksnih in večplastnih izzivov trgovine z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja zahteva celovit in usklajen pristop, ki upošteva tako skupne značilnosti kot tudi specifične ovire, značilne za posamezne države. Iz analize je izhajalo več splošnih tem, ki poudarjajo potrebo po stalnem in specializiranem usposabljanju, močnejšem medinstitucionalnem sodelovanju ter izboljšanih mehanizmih podpore žrtvam. Vloga tehnologije, tako kot izziv kot tudi priložnost, je osrednjega pomena za prihodnja prizadevanja na področju boja proti trgovini z ljudmi, medtem ko ostaja ozaveščanje javnosti ključen element pri preprečevanju trgovine z ljudmi..

Na podlagi ugotovitev poročila ERADICATING II je za vse sodelujoče države priporočljivih več ključnih ukrepov:

1. **Stalno specializirano usposabljanje:** Razvoj in izvajanje stalnih programov usposabljanja za organe pregona, pravosodno osebje in strokovnjake na prvi liniji je bistvenega pomena. Ti programi bi morali zajemati zapletenost delovnega izkoriščanja, vse bolj razširjen problem digitalne trgovine z ljudmi ter uporabo pristopov, osredotočenih na žrtve, ki zagotavljajo varnost in dostojanstvo žrtev skozi celoten postopek.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

2. **Medinstitucionalno sodelovanje:** Krepitev medinstitucionalnega sodelovanja prek strukturiranih komunikacijskih okvirov in skupnih protokolov bo zagotovila učinkovito delitev virov in dobro usklajene odzive. Redne skupne vaje in usposabljanja, ki vključujejo vse relevantne deležnike, bodo pripomogle k bolj usklajenemu delovanju.
3. **Zakonodajne spremembe:** Razjasnitev razlik med kršitvami delovne zakonodaje in trgovino z ljudmi ter uveljavitev strožjih kazni za storilce je nujna za zagotovitev dovolj trdnega pravnega okvira za učinkovit boj proti trgovini z ljudmi. Prednostna naloga bi moralo biti tudi zapiranje pravnih vrzeli, ki jih storilci izkoriščajo, zlasti v digitalnih in čezmejnih primerih.
4. **Sklad za odškodnine žrtvam:** Ustanovitev sklada za odškodnine žrtvam, ki bi se financiral iz premoženja, odvzetega trgovcem z ljudmi, bi zagotovila trajnostno financiranje storitev za žrtve. To bi omogočilo, da žrtve prejmejo dolgoročno oskrbo in podporo, ki ju potrebujejo za okrevanje in ponovno vključitev v družbo.
5. **Kampanje ozaveščanja:** Povečevanje ozaveščenosti javnosti s ciljno usmerjenimi kampanjami, zlasti namenjenimi ranljivim skupinam, kot so migranti in begunci, bo prispevalo k preprečevanju trgovine z ljudmi ter spodbujalo zgodnje prepoznavanje primerov. Javne izobraževalne kampanje lahko prav tako okrepijo občutek skupne odgovornosti v boju proti trgovini z ljudmi.

V skladu s temi priporočili je bistvenega pomena oblikovanje specializiranih učnih orodij in simulacijskih scenarijev. Ta orodja bi morala deležnikom zagotoviti praktična znanja in veščine na področju digitalne forenzike, pravnih okvirov, pristopov, osredotočenih na žrtve, ter medinstitucionalnega sodelovanja. Simulacijski scenariji naj nudijo praktične izkušnje pri obravnavi primerov trgovine z ljudmi, s poudarkom na ključnih področjih, kot so prepoznavanje in reševanje žrtev, preiskovanje digitalnega

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

kriminala, usklajevanje več institucij, tehnike intervjuvanja žrtev ter upravljanje kriznih situacij.

Z izvajanjem teh priporočil lahko države bistveno izboljšajo svojo sposobnost odkrivanja, preprečevanja in pregona primerov trgovine z ljudmi. To bo okrepilo zaščito in podporo, ki sta na voljo žrtvam, ter zagotovilo bolj usklajen in učinkovitejši odziv na ta ključni globalni izziv-

3.8 Predlagana aktivnost

Tabela 1. Prepoznavanje žrtev trgovine z ljudmi v okviru izkoriščanja delovne sile

Ime dejavnosti	Prepoznavanje žrtev trgovine z ljudmi v okviru izkoriščanja delovne sile
Vrsta dejavnosti	Vodena majhna ustvarjalna delovna skupina in razprava
Trajanje	35-40 minut
Učni cilji	Razumevanje ključnih znakov, ki identificirajo žrtve trgovine z ljudmi. Prepoznavanje in priprava vodilna vprašanja, ki lahko vodijo do prepoznavanja ključnih kazalnikov.
Potrebni materiali	Pisala/svinčniki Gradivo 1: Kazalniki trgovine z ljudmi Rdečega križa Hrvaške: splošni kazalniki Priročnik 2: Vodilna vprašanja za intervju
Razčlenitev dejavnosti	Razlaga namena dejavnosti/naloge. (1-2 min) Udeležence se zaprosi, da zapišejo ideje za naslednje vprašanje: <i>»Kateri so nekateri kazalniki trgovine z ljudmi? Natančneje, kateri kazalniki so povezani z delovnim izkoriščanjem?«</i> (5 minut)

	<p>Kratka priložnost za skupinsko deljenje primerov. (5 minut)</p> <p>Razdelitev gradiva 1: Kazalniki trgovine z ljudmi Hrvaškega rdečega križa – splošni kazalniki in kazalniki, povezani z delovnim izkoriščanjem. Udeležencem se nameni čas za pregled gradiva 1. (2 minuti)</p> <p>Razdelitev gradiva 2: Usmerjevalna vprašanja za intervju. Razlaga namena gradiva: <i>Katera usmerjevalna vprašanja pri intervjuju lahko vodijo do odkrivanja kazalnikov, povezanih s trgovino z ljudmi in delovnim izkoriščanjem?</i> (2 minuti)</p> <p>Udeležence se zaprosi, da izpolnijo prazna mesta na podlagi podanih kazalnikov. (8 minut)</p> <p>Sodelovanje po aktivnosti: Deljenje odgovorov. Ali obstajajo dodatna vprašanja, ki bi lahko bila učinkovita? Ali bi bilo mogoče katero od vprašanj nadgraditi? Izmenjava izkušenj iz prakse o vprašanjih, ki so se izkazala za učinkovita ali neučinkovita. (10 minut)</p>
<p>Viri</p>	<p>Kazalniki trgovine z ljudmi, povezani z izkoriščanjem delovne sile, ki jih zagotavlja Hrvaški Rdeči križ, <u>Prepoznavanje žrtev trgovine z ljudmi v tranzitnih in ciljnih državah v Evropi: praktična smernica za delavce na prvi liniji.</u></p>

3.8.1 Gradivo 1: Prepoznavanje žrtev trgovanja z ljudmi

Kazalniki trgovine z ljudmi Hrvaškega rdečega križa: splošni kazalniki

Tabela 2. Kazalniki trgovine z ljudmi pri Hrvaškem Rdečem križu: splošni kazalniki

Izkušnja migracije
Dolgotrajno se zadržuje v tranzitni državi (Libija, Turčija, Italija, Bolgarija, Hrvaška, Francija, Srbija, Grčija, Bosna in Hercegovina)
Ima nerealna ali napačna pričakovanja glede življenja v ciljni državi oziroma je bil/-a zaveden/-a z lažnimi obljubami.
Nedoslednosti v opisu migracijske poti, vrzeli v pripovedi ter nepoznavanje poti potovanja od kraja izvora do ciljne destinacije.
Spreminja svojo migracijsko zgodbo, je izmikajoč/-a, zanika ali zmanjšuje resnost položaja ter pripoveduje popolnoma enako zgodbo kot drugi migranti z istega območja.
Ima znaten dolg do tihotapcev, pri čemer je dolg višji od prvotno dogovorjenega ali pa se s časom povečuje.
Ne ve, v kateri državi se nahaja.
Vsakodnevna izkušnja, povezana z izkoriščanjem
Življenjski slog, ki je v nasprotju z njihovim socialnim položajem: drag telefon ali druge dragocene stvari, oblačenje, ki presega njihove finančne zmožnosti.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

Oseba pogosto zapušča nastanitev z različnimi vozili ali z različnimi osebami oziroma ne more zapustiti svojega delovnega mesta.

Porušen ritem življenja: moten urnik spanja, zamujanje na dogovorjene termine in/ali neudeležba na njih, ponavljajoče se in neupravičene odsotnosti ipd., kar vodi v utrujenost in težave s koncentracijo.

Pri sebi ima večjo količino gotovine.

Ne izkazuje skrbi ali ne postavlja vprašanj glede namestitvenih rešitev.

Se nahaja na kraju, ki je splošno znan kot prostor izkoriščanja.

Redno menja nastanitev.

Sosedje se pritožujejo, na primer zaradi hrupa, prevelikega števila obiskovalcev ali drugih okoliščin, ki bi lahko kazale na spolno delo ali sum kaznivih dejavnosti.

Prejema socialne prejemke ali denarna izplačila, vendar mu/ji je naročeno, da jih izroči drugi osebi in/ali sam/-a nima dostopa do teh prejemkov.

Sredstva nadzora

Je vedno v spremstvu osebe ali skupine ter nerad/-a sodeluje v individualnih (ena na ena) pogovorih (pri mladoletnikih: stalno spremstvo odraslih oseb in prepoved pogovorov z neznanimi odraslimi).

Znaki nadzora s strani druge osebe (omejena svoboda gibanja, osebne dokumente osebe ima v posesti nekdo drug ali pa so ji bili izdani lažni dokumenti).

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

Zdi se, da je oseba predhodno prejela navodila, kaj mora povedati.
Neprestani telefonski klici, ima več mobilnih telefonov.
Ne more govoriti sam/-a, vedno je v spremstvu nekoga, ki govori namesto njega/nje.
Je prisiljen/-a podpisati pogodbo s podjetji, ki nudijo storitve (finančne, telekomunikacijske storitve) ali ponujajo blago (avtomobil, mobilne telefone ipd.), nato pa mora pogodbo izročiti drugi osebi in sam/-a od teh storitev ali blaga nima nobene koristi.
Zdi se, da je v nezdravem ali zlorabljačem odnosu s svojim partnerjem.
Zunanji kazalniki
Pretirano pozoren/-na oziroma sumničav/-a.
Skrajno in/ali neprimerno vedenje do drugih.
Krajša stike in dogovorjene obiske ter izkazuje nezaupanje do oblasti.
Izogibajoče se vedenje: umika pogled, se izogiba oblastem in ne želi prijaviti nobene kršitve, storjene zoper njega/njo.
Kaže znake, da je njegovo/njeno gibanje nadzorovano; nenehno pogleduje proti nekemu, za katerega se zdi, da ga/jo opazuje.
Zasvojenost z različnimi psihoaktivnimi snovmi.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

Negativna čustva, ki vplivajo na njegovo/njeno vedenje (tesnoba, strah, osamljenost, sram, brezup, občutek krivde) ter nepripravljenost govoriti o teh občutkih.

Znaki vidnih poškodb (modrice, ureznine, opekline, specifične tetovaže, poškodbe, povezane z delom ipd.) brez predhodnega dostopa do zdravstvene oskrbe za njihovo zdravljenje ter nepripravljenost ali nezmožnost pojasniti, kako je do poškodb prišlo.

Kazalniki trgovine z ljudmi Hrvaškega rdečega križa: kazalniki, povezani z delovnim izkoriščanjem

Tabela 3. Kazalniki trgovine z ljudmi Hrvaškega rdečega križa: kazalniki, povezani z delovnim izkoriščanjem

Izkušnja migracije
V ciljni državi mu/ji je bila ponujena zaposlitev z dobro plačo in zelo privlačnimi delovnimi pogoji.
Postavlja vprašanja glede postopkov za pridobitev delovnega dovoljenja.
Ne ve, v kateri državi se nahaja.
Vsakodnevna izkušnja, povezana z izkoriščanjem
Odvzeti so mu/ji odmori, prosti dnevi in prosti čas.
Mora delati tudi, ko je bolan/bolna ali noseča.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

Ne prejema plače ali pa prejema zelo nizko oziroma omejeno plačilo.
Ne prejema plačilnih list, nima pogodbe o zaposlitvi ali zavarovanja.
V istem prostoru je nastanjeno večje število migrantov.
Živi in spi na svojem delovnem mestu.
Delovni pogoji (pravni in ekonomski) so bistveno pod standardi države gostiteljice (nevarni delovni pogoji, brez dostopa do zdravstvenih storitev).
Plačan/-a je po kosu (glede na rezultat dela) in mora delati nadure, da doseže zakonsko določeno minimalno plačo.
Je odvisen/-na od delodajalca glede prevoza in nastanitve.
Je v položaju večplastne odvisnosti (npr. odvisen/-na od delodajalca glede nastanitve, hrane ali drugih ugodnosti).
Sredstva nadzora
Osebni dokumenti ali druge dragocene osebne stvari hrani delodajalec ali posrednik.
Kaže znake, da se ne more prosto gibati ali zapustiti delovnega mesta.
Na delovnem mestu je kaznovan/-a z uporabo nasilja.
Je izpostavljen/-a spolnemu ali drugim oblikam nasilja z namenom podreditve in nadzora.

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

Vhodi in izhodi so nadzorovani oziroma varovani.
Okoli prostorov je neprehodna ograja (npr. previsoka ali obdana z bodečo žico). Velja policijska ura.
Delovno mesto je težko ali nemogoče dosegljivo z javnim ali zasebnim prevozom oziroma iz drugih razlogov (npr. zasebno gospodinjstvo, neregistrirana dejavnost).
Zunanji znaki
Poškodbe, povezane z delom, zaradi nevarnih delovnih pogojev in/ali pomanjkanja varnostne opreme.
Nezdravljene poškodbe.

Kazalniki trgovine z ljudmi, povezani z delovnim izkoriščanjem, ki jih je pripravil Hrvaški rdeči križ, v publikaciji *Prepoznavanje žrtev trgovine z ljudmi v tranzitnih in ciljnih državah v Evropi: praktične smernice za strokovne delavce na prvi liniji*.

3.8.2 Gradivo 2: Prepoznavanje žrtev trgovine z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja

Usmerjevalna vprašanja za intervju

Tabela 4. Usmerjevalna vprašanja za intervju

Vprašanje	Kazalnik
Izkušnja migracije	
Kako ste prišli v to državo? Kaj se je dogajalo, odkar ste zapustili svojo državo? Katere druge države ste prečkali, preden ste prišli sem?	Nedoslednosti v opisu migracijske poti, vrzeli v pripovedi ter nepoznavanje poti potovanja od kraja izvora do ciljne destinacije.
Kako ste plačali stroške potovanja?	Znatni dolg do tihotapcev, pri čemer je dolg višji od prvotno dogovorjenega ali pa se s časom povečuje.
	Ne ve, v kateri državi se nahaja.
	Spreminja svojo migracijsko zgodbo, je izmikajoč/-a, zanika ali zmanjšuje resnost položaja ter pripoveduje

	popolnoma enako zgodbo kot drugi migranti z istega območja.
	Postavlja vprašanja glede postopkov za pridobitev delovnega dovoljenja.
Vsakodnevna izkušnja, povezana z izkoriščanjem	
Ali vam je dovoljeno imeti odmore ali proste dni, na primer kadar ste bolni?	Delovni pogoji (pravni in ekonomski) so bistveno pod standardi države gostiteljice (nevarni delovni pogoji, brez dostopa do zdravstvenih storitev).
Ali vam kdo preprečuje, da bi se obrnili na organizacije ali socialne službe?	Je odvisen/-na od delodajalca glede prevoza in nastanitve.
	Plačan/-a je po kosu (glede na rezultate dela) in mora delati nadure, da doseže zakonsko določeno minimalno plačo.
	Ne prejema plačilnih list, nima pogodbe o zaposlitvi ali zavarovanja.
	V istem prostoru je nastanjeno večje število migrantov.
	Živi in spi na svojem delovnem mestu.
Sredstva nadzora	

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

<p>Ali imate kakršne koli dokumente oziroma delovno dovoljenje?</p> <p>Ali je kdo vzel in obdržal vaše osebne dokumente, kot so osebna izkaznica ali potni list?</p>	<p>Osebne dokumente ali druge dragocene osebne stvari hrani delodajalec ali posrednik.</p>
<p>Ali lahko opišete svoje delovne pogoje?</p>	<p>Vhodi in izhodi so varovani oziroma nadzorovani.</p>
	<p>Kaže znake, da se ne more prosto gibati ali zapustiti delovnega mesta.</p>
	<p>Delovno mesto je težko ali nemogoče dosegljivo z javnim ali zasebnim prevozom oziroma iz drugih razlogov (npr. zasebno gospodinjstvo, neregistrirana dejavnost).</p>
<p>Zunanji znaki</p>	
	<p>Poškodbe, povezane z delom, zaradi nevarnih delovnih pogojev in/ali pomanjkanja varnostne opreme oziroma nezdravljene poškodbe.</p>

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.

Co-funded by
the European Union

3.9 Razprava

Naslavljanje kompleksnih in večplastnih izzivov trgovine z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja zahteva celovit in usklajen pristop, ki upošteva tako skupne značilnosti kot tudi specifične ovire, značilne za posamezne države.

Kot je razvidno iz raziskav, predstavljenih v tem poglavju, je ključnega pomena vključevanje stalnega usposabljanja, zakonodajnih reform, okrepljenega sodelovanja ter ozaveščanja javnosti v dolgoročno strategijo za boj proti trgovini z ljudmi. Z obravnavo sistemskih in operativnih izzivov lahko države okrepijo svoja prizadevanja na področju preprečevanja trgovine z ljudmi ter zagotovijo, da žrtve prejmejo oskrbo in zaščito, ki ju potrebujejo in si ju zaslužijo.

www.eradicating2project.eu

Co-funded by
the European Union

Stališča in mnenja, izražena v tem besedilu, so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki je dodelil sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija ne moreta biti odgovorni zanje.